Europees Parlement
2024-2029

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

2024/2057(INI)

10.10.2024

ONTWERPVERSLAG

over de aanbeveling van het Europees Parlement aan de Raad over de EU-prioriteiten voor de 69e zitting van de VN-Commissie voor de Status van de Vrouw
(2024/2057(INI))

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

Rapporteur: Lina Gálvez

INHOUD

Blz.

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN 7

ONTWERPAANBEVELING VAN HET EUROPEES PARLEMENT

aan de Raad over de EU-prioriteiten voor de 69e zitting van de VN-Commissie voor de Status van de Vrouw
(2024/2057(INI))

Europees Parlement,

– gezien de VN-verklaring van 15 september 1995 (verklaring en actieprogramma van Peking) en de resultaten van de toetsingsconferenties ervan,

– gezien het verslag van de secretaris-generaal van de VN van 13 december 2019 aan de VN-Commissie voor de Status van de Vrouw, getiteld "Review and appraisal of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcomes of the twenty-third special session of the General Assembly",

– gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 25 november 2020 getiteld "EU-genderactieplan (GAP) III – Een ambitieuze agenda inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen in het externe optreden van de EU (JOIN(2020)0017) en het bijbehorende gezamenlijk werkdocument van 25 november 2020 getiteld "Objectives and Indicators to frame the implementation of the Gender Action Plan III (2021-25)" (SWD(2020)0284),

– gezien zijn resolutie van 10 maart 2022 over het EU-genderactieplan III[1],

– gezien zijn resolutie van 11 februari 2021 over de uitdagingen met betrekking tot vrouwenrechten in Europa: meer dan 25 jaar na de verklaring en het actieprogramma van Peking[2],

– gezien de briefing getiteld "Accelerating progress on Sustainable Development Goal 5 (SDG 5): Achieving gender equality and empowering women and girls", gepubliceerd door zijn directoraat-generaal Parlementaire Onderzoeksdiensten op 18 september 2024,

– gezien het verslag van UN Women en het departement Economische en Sociale Zaken van de VN van september 2024 getiteld "Progress on the Sustainable Development Goals: The Gender Snapshot 2024",

– gezien artikel 121 van zijn Reglement,

– gezien het verslag van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid (A10-0000/2024),

A. overwegende dat de gelijkheid van vrouwen en mannen een fundamenteel beginsel van de EU is en dat het externe optreden van de EU door dit beginsel moet worden geleid;

[1] PB C 347 van 9.9.2022, blz. 150.
[2] PB C 465 van 17.11.2021, blz. 160.

B. overwegende dat mensenrechten van vrouwen en gendergelijkheid niet alleen fundamentele mensenrechten zijn, maar ook voorwaarden zijn voor de bevordering van ontwikkeling en het terugdringen van armoede, en een noodzakelijke basis vormen voor een vreedzame, welvarende en duurzame wereld;

C. overwegende dat 189 overheden in de wereld, waaronder de EU en haar lidstaten, zich er tijdens de vierde Wereldvrouwenconferentie in Peking in 1995 toe hebben verbonden toe te werken naar gendergelijkheid en versterking van de positie van alle vrouwen en meisjes;

D. overwegende dat de verklaring en het actieprogramma van Peking de meest alomvattende wereldwijde agenda vormen voor de bevordering van gendergelijkheid en worden beschouwd als het internationale "handvest" voor vrouwen, waarin wordt bepaald dat vrouwenrechten mensenrechten zijn en een visie wordt geformuleerd van gelijke rechten, vrijheid en kansen voor alle vrouwen in de wereld, een visie die in 2015 opnieuw werd bevestigd met doelstelling 5, "Gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes bereiken", van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN, door streefdoelen en concrete maatregelen vast te stellen met betrekking tot een reeks kwesties die relevant zijn voor vrouwen en meisjes;

E. overwegende dat slechts zes jaar vóór de termijn van 2030 voor de SDG's van de VN, geen enkele indicator in het kader van doelstelling 5 volledig is verwezenlijkt; overwegende dat de VN schat dat radicale maatregelen nodig zijn om sneller vooruitgang te boeken en te voorkomen dat 286 jaar nodig is om lacunes in de rechtsbescherming te dichten en discriminerende wetgeving voor vrouwen af te schaffen;

F. overwegende dat in een VN-studie van 2024[3] over de evaluatie van SDG 5 wordt benadrukt dat er nog steeds sociale normen bestaan die geweld tegen vrouwen en meisjes legitimeren, de toegang tot gezondheidsdiensten beperken, onbetaalde zorg en huishoudelijk werk uitsluitend aan vrouwen toewijzen en de leiderschapsmogelijkheden beperken;

G. overwegende dat de Algemene Vergadering van de VN alarm heeft geslagen over het actieve verzet tegen vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid en de toenemende transnationale achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten; overwegende dat het duidelijk en dringend noodzakelijk is de wezenlijke gelijkheid en de mensenrechten van vrouwen en meisjes opnieuw te bevestigen[4];

1. beveelt de Raad aan:

---

[3] VN, *Are we getting there? A synthesis of UN system evaluations of SDG 5*, maart 2024, https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2024/03/are-we-getting-there-a-synthesis-of-un-system-evaluations-of-sdg-5.

[4] Algemene Vergadering van de VN, *"Escalating backlash against gender equality and urgency of reaffirming substantive equality and the human rights of women and girls: Report of the Working Group on discrimination against women and girls"*, 15 mei 2024, https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

a) zijn inzet te bevestigen voor de verklaring en het actieprogramma van Peking en de hierin genoemde reeks maatregelen voor mensenrechten van vrouwen en gendergelijkheid; zijn inzet te bevestigen voor de mensenrechten van vrouwen, door gendermainstreaming te integreren in alle beleidsterreinen en -cycli, specifieke en gerichte maatregelen uit te voeren om de mensenrechten van vrouwen en gendergelijkheid te bevorderen en ervoor te zorgen dat naar behoren rekening wordt gehouden met genderbudgettering;

b) ervoor te zorgen dat gendergelijkheid en vrouwenrechten volledig en met trots ten uitvoer worden gelegd in alle aspecten van het externe optreden van de EU door middel van een adequaat gefinancierde, gendertransformatieve, inclusieve en intersectionele benadering;

c) de volledige betrokkenheid van het Parlement en zijn Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid te waarborgen bij het besluitvormingsproces met betrekking tot het standpunt van de Unie tijdens de 69e zitting van de VN-Commissie voor de Status van de Vrouw (10-25 maart 2025); ervoor te zorgen dat het Parlement vóór de onderhandelingen over adequate en tijdige informatie en toegang tot het standpuntdocument van de EU beschikt; almede de interinstitutionele samenwerking en het informeel overleg verder te verbeteren, ook voorafgaand aan en tijdens de onderhandelingen, zodat de prioriteiten van het Parlement naar behoren in aanmerking worden genomen;

d) de balans op te maken van de vooruitgang en tegenslagen die zich hebben voorgedaan bij de uitvoering van de verklaring en het actieprogramma van Peking;

e) de inspanningen van de EU om de resterende uitdagingen voor de volledige uitvoering van de verklaring en het actieprogramma van Peking aan te pakken nieuw leven in te blazen; ervoor te zorgen dat de EU het goede voorbeeld geeft door robuuste beleidsmaatregelen te nemen om genderongelijkheid in al haar uitingen aan te pakken, te bestrijden en erop te anticiperen, en om vrouwen in al hun diversiteit mondiger te maken;

f) te herhalen dat de EU een belangrijke rol moet spelen bij de totstandbrenging van een wereld met gelijke kansen voor vrouwen en mannen door partnerlanden te ondersteunen bij het aanpakken van genderdiscriminatie; ervoor te zorgen dat de EU het goede voorbeeld geeft en er bij de resterende vijf lidstaten die het Verdrag van Istanbul nog steeds niet hebben geratificeerd en uitgevoerd op aan te dringen aan dit zo snel mogelijk te doen;

g) aan te dringen op gelijke kansen voor iedereen in alle facetten van het leven, zodat vrouwen in al hun diversiteit hun potentieel kunnen benutten, met name op het gebied van politieke, economische, academische of culturele besluitvorming, hetgeen ook essentieel is voor goed bestuur en beleidsvorming; in dit verband bezwaar te maken tegen semiotisch geweld tegen vrouwen in de politiek, dat negatieve stereotypen over vrouwen in stand houdt en versterkt en jonge vrouwen ontmoedigt om de politiek en de publieke ruimte te betreden;

h) te benadrukken dat zwak politiek leiderschap, gebrek aan inzet, gegevenslacunes, onvoldoende investeringen en de toename van antirechtenbewegingen als obstakels zijn aangemerkt; derhalve meer vrouwen in leiderschap te bevorderen, meer investeringen te doen en alomvattende

beleidshervormingen door te voeren om deze systemische belemmeringen weg te nemen en een werkelijk gelijkwaardige samenleving tot stand te brengen;

i) gendermainstreaming en genderbudgettering toe te passen op alle beleidsterreinen van de EU, met inbegrip van extern optreden, en in dit verband het goede voorbeeld te geven;

j) zich in te zetten voor voortdurende evaluatie en proactieve corrigerende maatregelen in het interne en externe beleid van de EU met betrekking tot gendergelijkheid, -mainstreaming en -budgettering;

k) de Commissie te verzoeken concrete en goed gefinancierde plannen en maatregelen verder te ontwikkelen en uit te rollen om de SDG's van de VN, met name die welke verband houden met gendergelijkheid, aan te pakken;

l) het voortouw te nemen in de wereldwijde strijd tegen de achteruitgang op het gebied van gendergelijkheid en vrouwenrechten;

m) er bij de Commissie op aan te dringen de verzameling van naar gender uitgesplitste gegevens verder te ontwikkelen en te verbeteren en ervoor te zorgen dat deze gegevens bijdragen tot een betere beleidsvorming; alsmede het Europees Instituut voor gendergelijkheid te versterken, zowel qua financiering als qua capaciteit;

n) het EU-genderactieplan III onverwijld en volledig uit te voeren en ervoor te zorgen dat 85 % van alle nieuwe maatregelen in de externe betrekkingen tegen 2025 zullen bijdragen tot gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen;

o) kennis te nemen van en uitvoering te geven aan de aanbevelingen in de resolutie van het Parlement van 10 maart 2022 over GAP III van de EU, en zo prioriteit te geven aan GAP III in elk aspect van het externe optreden van de EU door middel van een gendertransformatieve en intersectionele benadering, zowel wat betreft de geografische dekking en actiegebieden van GAP III als wat betreft gendermainstreaming op alle gebieden van het externe optreden, of het nu gaat om handel, ontwikkelingsbeleid, humanitaire hulp, veiligheid of sectoren zoals energie en landbouw;

p) beleid op te stellen, te financieren en uit te voeren dat de rol van gender als factor in armoede vermindert, zowel binnen als, via extern optreden, buiten de EU, waarbij terdege rekening wordt gehouden met intersectionele factoren, waaronder leeftijd, zorgtaken, handicap, ras en seksualiteit;

q) de systemische en onderliggende oorzaken van armoede onder vrouwen aan te pakken en vrouwen en meisjes in al hun diversiteit mondiger te maken door middel van onderwijs, opleiding, een leven lang leren, niet-discriminerende arbeidskansen, toegang tot sociale diensten, een evenwicht tussen onbetaalde zorg en sociale verantwoordelijkheden door middel van wetgevingsinitiatieven, het bestrijden van genderstereotypering en het bevorderen van vrouwen als rolmodel;

r) op te roepen tot verdere inspanningen, wetgeving en handhaving van bestaande maatregelen om de rechten van vrouwelijk huishoudelijk personeel te waarborgen;

s) de respons, middelen en toolkit van de EU te versterken, zowel intern als extern,

met betrekking tot gendergerelateerd geweld, met inbegrip van huiselijk, seksueel, fysiek, psychologisch en economisch geweld, ook in oorlogsgebieden, rekening houdend met migratie, prostitutie en seksuele uitbuiting;

t) ervoor te zorgen dat vrouwen in al hun diversiteit toegang hebben tot gezondheidsdiensten, onder meer voor seksuele rechten en reproductieve gezondheid, met inbegrip van op leeftijd afgestemde seksuele voorlichting en voorlichting over relaties, anticonceptie, veilige en legale abortus, gezondheidszorg voor moeders en zorggerelateerde gezondheidsdiensten;

u) op te roepen tot meer inspanningen om genderkwesties aan te pakken in de context van de groene transitie, gezien de intersectionele en onevenredige gevolgen van klimaatverandering voor vrouwen en meisjes, met name in ontwikkelingslanden, waarbij moet worden opgemerkt dat de gevolgen van klimaatverandering niet genderneutraal zijn;

v) te pleiten voor maatschappelijke organisaties die de rechten van vrouwen ondersteunen en deze versterken;

2. verzoekt zijn Voorzitter deze aanbeveling te doen toekomen aan de Raad, alsmede ter informatie aan de Commissie.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

De rapporteur verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.